

UCHWAŁA NR VII/103/24
RADY MIEJSKIEJ W NYSIE

z dnia 9 października 2024 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji o numerze AO.OK.152.10.2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721) oraz art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) Rada Miejska w Nysie uchwała, co następuje:

§ 1. Po rozpatrzeniu petycji z dnia 16 maja 2024 r. zarejestrowanej pod sygnaturą AO.OK.152.10.2024 dotyczącej „przeniesienia lokalizacji spalarni odpadów z NEC Sp. z o.o. poza miasto oraz względnie, oddania powyższej decyzji w tym zakresie w ręce mieszkańców poprzez przeprowadzenie dochodzenia przez Komisję Rady Miejskiej na podstawie § 74 ust. 2 pkt 2 i 3 Statutu Gminy i sporządzenie analizy SWOT, przedstawienie jej wyników mieszkańcom, po czym przeprowadzenie konsultacji społecznych zakończonych referendum elektronicznym, z możliwością oddania głosu w urzędzie, w którym mieszkańcom Nysy zostanie zadane pytanie: Czy zgadzasz się na lokalizację ciepłowni, która będzie spalała odpad – tzw. paliwo RDF w centrum Nysy w NEC Sp. z o.o. przy ul. Piłsudskiego i Jagiellońskiej?” Rada Miejska w Nysie nie uwzględnia petycji, z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. W wykonaniu niniejszej uchwały upoważnia się Przewodniczącą Rady Miejskiej w Nysie do zawiadomienia wnoszącego petycję o sposobie jej załatwienia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY

Jolanta Trytko-Warczak

Uzasadnienie

W dniu 13 maja 2024 r. do Urzędu Miejskiego w Nysie złożono petycję zarejestrowaną pod sygnaturą AO.OK.152.10.2024 w sprawie „spalarni w NEC Sp. z o. o.”, w której zażądano podjęcia działań w celu przeniesienia spalarni odpadów z NEC Sp. z o. o. poza miasto, względnie – oddania decyzji w tym zakresie w ręce mieszkańców poprzez przeprowadzenie dochodzenia przez Komisję Rady Miejskiej na podstawie § 74 ust. 2 pkt 2 i 3 Statutu Gminy i sporządzenie analizy SWOT, przedstawienie jej wyników mieszkańcom, po czym przeprowadzenie konsultacji społecznych zakończonych referendum elektronicznym, z możliwością oddania głosu w urzędzie, w którym mieszkańcom Nysy zostanie zadane pytanie: Czy zgadzasz się na lokalizację ciepłowni, która będzie spalała odpad – tzw. paliwo RDF w centrum Nysy w NEC Sp. z o.o. przy ul. Piłsudskiego i Jagiellońskiej?”.

Autor petycji wskazał, że w sprawie funkcjonowania spalarni odpadów są różne i odmienne głosy świata nauki i ekspertów na temat szkodliwości spalarni odpadów dla otoczenia i zdrowia ludzi, przytaczając jedynie wypowiedzi w negatywnym świetle przedstawiające spalarnie odpadów.

Odnosząc się do pierwszego z alternatywnych żądań, tj. podjęcia działań w celu przeniesienia spalarni odpadów z NEC Sp. z o. o. poza miasto, petycja w tym zakresie nie może zostać uwzględniona z następujących względów.

W pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że inwestycja w postaci budowy kotłowni z kotłem parowym opalany paliwem alternatywnym jest już realizowana przez Nyską Energetykę Ciepłą – Nysa Sp. z o.o. na podstawie następujących dokumentów:

- projektu wykonawczego dla budowy nowego bloku energetycznego z produkcją energii elektrycznej i ciepłej w kogeneracji opalanego paliwem alternatywnym,
- decyzji Burmistrza Nysy z dnia 30.10.2015 r. o środowiskowych uwarunkowaniach, zmienionej decyzją z dnia 2.10.2017 r.;
- prawomocnego pozwolenia na budowę – decyzja Starosty Nyskiego nr 176/18 z dnia 6 marca 2018 r.,
- umowy nr TP/01/07/2023 z dnia 11.08.2023 r. zawartej po przeprowadzeniu postępowania przetargowego o udzielenie zamówienia publicznego pomiędzy Nyską Energetyką Ciepłą - Nysa Sp. z o. o. a wyłonionym w jego wyniku konsorcjum wykonawców.

Przeniesienie inwestycji na obecnym etapie jest niemożliwe z uwagi na jej rozpoczęcie w 2023 r., a ponadto ww. dokumentacja zakłada konkretną lokalizację oraz przewiduje rozbudowę istniejącej już ciepłowni. Należy mieć również na uwadze okoliczność, iż realizacja przedsięwzięcia jest możliwa dzięki uzyskanemu przez NEC – Nysa Sp. z o. o. dofinansowaniu w postaci dotacji i pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Decyzja o przeniesieniu lokalizacji przedsięwzięcia spowodowałaby w konsekwencji konieczność ponownego przygotowania wszystkich dokumentów, co jest procesem długotrwałym i kosztownym oraz utratę dofinansowania, a ponadto spowodowałaby dużych rozmiarów stratę odpowiadającą wartości zainwestowanych już środków w przygotowanie inwestycji.

Z powyższych względów Rada Miejska w Nysie uznaje, że petycja w tej części nie może być uwzględniona.

Przytoczone powyżej argumenty uzasadniają również odmowę uwzględnienia petycji w zakresie drugiego żądania. Skoro inwestycja jest już realizowana, bezprzedmiotowe jest przeprowadzenie konsultacji i referendum w sprawie jej lokalizacji. Ponadto, jak wynika z treści żądania, autor petycji zakłada, że realizacja inwestycji nie została poprzedzona analizą SWAT. Jest to założenie błędne. Jak wskazano powyżej, NEC-Nysa Sp. z o. o. uzyskała dofinansowanie z NFOŚiGW w wyniku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o jego udzielenie. Aplikując o uzyskanie dofinansowania Spółka zobowiązana była przedłożyć szereg dokumentów, w tym m.in.:

- analizę rynku potwierdzającą możliwość pozyskania surowca,
- raport o oddziaływaniu na środowisko,

- studium wykonalności dla projektu.

Wskazać przy tym należy, że wniosek NEC-Nysa Sp. z o.o. w tym zakresie uzyskał najwyższą liczbę punktów w skali kraju, tj. 100%.

Niezależnie od powyższego, decyzja o realizacji przedsięwzięcia została podjęta w oparciu o aktualną wiedzę naukową na ten temat. W tym celu inwestor zawarł umowę o współpracy z PWSZ Nysie (obecnie PANS Nysa), z którą to zorganizował wspólną konferencję naukową poświęconą ww. inwestycji. Ponadto przedmiotowa inwestycja uzyskała pozytywną rekomendację Marszałka Województwa Opolskiego (w załączeniu).

Jak zauważył sam autor petycji, kwestia szkodliwości spalarni odpadów dla otoczenia i ludzi jest w nauce sporna. Zarówno inwestor, jak i władze Gminy Nysa zapoznały się z wypowiedziami ekspertów posiadających autorytet w tej dziedzinie i na tej podstawie podjęły decyzję o rozbudowie istniejącej ciepłowni. Odnosząc się do wyszczególnionych w petycji rzekomych zagrożeń, jakie może spowodować spalarnia odpadów, w literaturze przedmiotu można odnaleźć poglądy zgoła odmienne. Podkreśla się przy tym, że wszelkie propozycje budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów budzą liczne obawy wśród społeczeństwa, a ich przeciwnicy powtarzają nieprawdziwe argumenty o szkodliwości spalania, ogromnym oddziaływaniu na środowisko i braku uzasadnienia dla budowy tego typu instalacji w związku z wymaganiami recyklingu. Tymczasem w istocie w strumieniu odpadów komunalnych pozostaje około 30%, które nie nadają się do recyklingu, jednak posiadają właściwości palne, stąd też odzysk z nich energii jest w pełni uzasadniony. Wskazuje się ponadto, że proces spalania każdego rodzaju paliwa stałego przebiega w taki sam sposób z chemicznego punktu widzenia i powstają takie same zanieczyszczenia. Oznacza to, że substancje znajdujące się w spalinach ze spalarni odpadów są obecne również w spalinach ze spalania węgla czy biomasy. Pod względem regulacji prawnych najbardziej rygorystyczne wymagania dotyczące emisji zanieczyszczeń stawiane są spalarniom odpadów, co w konsekwencji oznacza, że ich emisja ze spalarni odpadów jest mniejsza niż ze spalania innych paliw stałych. We wszystkich procesach spalania powstają również dioksyne, w tym również podczas palenia papierosów, smażenia czy grillowania oraz pożarów lasów. Odnośnie do emisji CO₂ przyjmuje się na podstawie obliczeń, że spalanie węgla kamiennego powoduje tę emisję na poziomie ok. 100-110 kg/MW wytworzonej energii, węgla brunatnego ok. 110-120 kg/MW, biomasy ok. 100-120 kg/MW, natomiast pre-RDF tylko ok. 90-100 kg/MW. W literaturze przedmiotu podnosi się, że rozwiązaniem problemu zagospodarowania wspomnianych 30% odpadów komunalnych w Polsce nienadających się do recyklingu jest budowa niskoemisyjnych spalarni odpadów, pełniących funkcje elektrociepłowni oraz rozbudowa sieci ciepłowniczych w miastach i objęcie jak największej liczby mieszkańców dostawami ciepła systemowego.

Autor petycji w jej podsumowaniu zadał szereg pytań wykraczających poza zakres przedmiotowy petycji. Mając jednak na uwadze, iż są to pytania sugerujące, iż decyzja o zrealizowaniu przedmiotowej inwestycji była błędna, co mogłoby uzasadniać uwzględnienie petycji, zasadne jest udzielenie odpowiedzi na nie w tym miejscu.

Pyt. 1 Jakie paliwo RDF – skład jaki planuje się spalać w Nysie?

RDF wyprodukowany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej EKOM Sp. z o. o. z siedzibą w Nysie.

Pyt.2 Czy władze brały pod uwagę inne metody spalania – piroliza, z której oprócz rzeczywiście znikomych zagrożeń przy neutralizacji odpadów, dzięki braku udziału tlenu (nie powstają wówczas np. dioksyne, furany, inne niebezpieczne związki, uzyskujemy dodatkowo olej opałowy lub napędowy)?

Tak, władze brały pod uwagę inne metody spalania, jednak wskazane przez autora petycji metody służą neutralizacji odpadów, głównie niebezpiecznych i nie służą idei gospodarki obiegu zamkniętego, czyli odzyskowi energii.

Pyt. 3 Czy władze brały pod uwagę inne metody likwidacji odpadów, np. zgazowanie?

Władze nie chcą likwidować odpadów, tylko odzyskiwać z nich energię zgodnie z ideą gospodarki obiegu zamkniętego.

Pyt. 4 Dlaczego uruchamiamy spalarnię odpadów skoro woda z odwiertu geotermalnego, także ma zasilić sieć NEC i jej temperatura może okazać się wystarczająca na tyle, aby nie trzeba było podpinąć do

NEC spalarni? Logiczne byłoby wcześniejsze upewnienie się o temperaturze i ciśnieniu wód geotermalnych jakie uzyskamy.

Woda z odwiertu geotermalnego w najlepszym wypadku zapewni około 5 % zapotrzebowania Gminy Nysa na ciepło.

Pyt. 5 Czy władze brały pod uwagę możliwość pozyskiwania energii z odpadów z hodowli bydła (taką ekociepłownię bez komina, także można zlokalizować poza Nysą w dużej odległości od zabudowań, tak aby nie były odczuwalne ewentualne nieprzyjemne zapachy, które także przy odpowiedniej nowoczesnej technologii można minimalizować?)

Nie, nie brano pod uwagę możliwości pozyskiwania energii z odpadów z hodowli bydła.

Pyt. 6 Czy władze brały pod uwagę budowę dużych pomp ciepła (tutaj możliwości pozyskania energii są równie duże-vide inne miasta i inwestycja w pomy uzyskujące energię ze ścieków sanitarnych i deszczówki)?

Na chwilę obecną brak jest możliwości budowy dużych pomp ciepła z uwagi na to, iż wiązałyby się to z dużym wzrostem kosztów ciepła dla mieszkańców.

Pyt. 7 Czy władze brały pod uwagę budowę ekociepłowni na biomasę i innych źródeł pozyskania ciepła i energii?

NEC-Nysa Sp. z o. o. obecnie ubiega się o uzyskania zgody na spalanie biomasy.

Pyt. 8 Czy władze przed decyzją o spalarni odpadów w NEC przeprowadziły analizę pod kątem możliwości pozyskania ciepła i energii z wielu źródeł jw. i ich zsumowania – nie tylko farma fotowoltaiczna zapowiadzana w tzw. konkretach? Jeżeli tak, to czy z tej analizy wynika, że spalarnia odpadów w NEC jest rzeczywiście niezbędna? Jakże to były źródła?

NEC – Nysa Sp. z o. o. na bieżąco przeprowadza analizę pozyskania energii z różnych źródeł.

Pyt. 9 Czy jest już umowa na wywóz odpadów niebezpiecznych powstałych na skutek spalania, a jeśli nie, to jakie są plany na neutralizację pyłów po spalaniu? Ile to będzie kosztować Gminę?

Wszelkie niezbędne umowy są w gestii NEC – Nysa.

Pyt. 10 W jaki sposób będzie wywożony pył po spalaniu? Czy będzie wyplukiwany i czy NEC buduje także oczyszczalnię na tę okoliczność, aby wyplukane metale ciężkie, dioksyny i inne niebezpieczne związki nie trafiały do środowiska?

Cały proces odbywa się w układzie zamkniętym, stąd zgłoszone przez autora petycji obawy o zanieczyszczenie środowiska są niezasadne.

Pyt. 11 Czy jest już umowa na dostarczanie odpadów? Liczba ton na rok i czy wystarczy odpadów z Nysy, czy będzie trzeba dostarczać więcej odpadów na zakontraktowane potrzeby spalarni?

Obecnie liczba odpadów wytwarzanych na terenie Nysy jest wystarczająca, podpisano w tym zakresie list intencyjny z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej EKOM Sp. z o. o. z siedzibą w Nysie.

Pyt. 12 Kto wg umowy zapłaci i zapewni spalarni dostarczanie odpadów – vide kasus spalarni w Poznaniu i 2 mld zł z podatków mieszkańców? Proszę w tym punkcie wziąć pod uwagę szacunek zmniejszonych ilości odpadów butelek plastikowych z uwagi na wprowadzenie obowiązku nakładania kaucji. Już nawet wg obecnych ilości produkcji odpadów w kontekście zapotrzebowania spalarni wg publicznych deklaracji władz widać na podstawie liczb, że Nysa produkuje nawet do kilku razy mniej odpadów niż będzie potrzebowała spalarnia, a wchodzi jeszcze dodatkowo obowiązek kaucjonowania butelek PET, co z pewnością zmniejszy jeszcze liczbę produkowanych odpadów.

RDF nie produkuje się z butelek plastikowych, paliwo zostanie zapewnione przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej EKOM Sp. z o. o. z siedzibą w Nysie, które obecnie dostarcza i płaci za odbiór paliwa na zewnątrz.

Pyt. 13 Na ile lat jest zakontraktowane spalanie odpadów w NEC?

Pomiędzy NEC – Nysa Sp. z o. o. a Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej EKOM Sp. z o. o. z siedzibą w Nysie został podpisany list intencyjny w przedmiocie dostarczania odpadów. Umowy w tym zakresie będą zawierano na bieżąco.

Pyt. 14 Czy koszty budowy spalarni, jej utrzymania i obsługi kredytu nie obciążą finansowo NEC SP. z o.o., co zostanie przerzucone na klientów indywidualnych, korzystających z ciepła z sieci NEC (najpierw podwyżka, potem 10 czy 20% obniżki dzięki spalarni)?

Z oczywistych względów NEC – Nysa Sp. z o. o. jako Inwestor ponosi koszty finansowe związane z realizacją inwestycji. W perspektywie planuje się obniżkę cen ciepła z uwagi na to, iż energia wyprodukowana w kotłowni nie jest obciążona emisją CO₂.

Pyt. 15 Czy umowa na finansowanie i budowę spalarni uwzględnia możliwość niezależnej kontroli jej przebiegu, czy NEC i kontrahenci będą zasłaniać się tajemnicami handlowymi?

NEC – Nysa Sp. z o. o. jest podmiotem zobowiązanym do udzielania informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej, stąd też umowy na finansowanie i inne są udostępniane w tym trybie.

Pyt. 16 Czy umowa przewiduje niezależną i stałą kontrolę emisji spalin z inicjatywy Rady Miejskiej we współpracy z instytucjami proekologicznymi?

Przedmiotowa instalacja będzie w sposób ciągły podłączona do monitoringu WIOŚ.

Pyt. 17 Czy odpady RDF będą składowane na terenie spalarni czy samochody będą wjeżdżały do środka budynku spalarni i tam będą wyladowywane odpady?

Paliwo RDF będzie składowane wyłącznie w wybudowanym specjalnie w tym celu magazynie, do którego będą wjeżdżały samochody.

Pyt. 18 Czy do spalarni będą dostarczane tylko odpady RDF, czy także przewidywane dostarczanie jakis ilości odpadów przemysłowych i wzmacnianie nimi wartości kalorycznej RDF?

Do spalarni będą dostarczane tylko odpady RDF.

Pyt. 19 Przez ile miesięcy w roku będzie spalany odpad RDF, tzn. jak długo w roku będzie unosił się dym z drugiego komina (komin na węgiel pozostaje, gdyż spalarnia odpadów zagwarantuje tylko znikomą część zapotrzebowania na ciepło)?

Instalacja będzie pracować przez 8 tysięcy godzin rocznie. Z żadnego komina w NEC nie wydobywa się dym.

Pyt. 20 Czy decyzja środowiskowa jest aktualna?

Tak, decyzja środowiskowa jest aktualna.

Pyt. 21 Czy projekt budowlany jest prawidłowy czy został zakwestionowany?

Projekt budowlany jest prawidłowy i nie został zakwestionowany. W przeciwnym razie nie zostałoby wydane pozwolenie na budowę.

Pyt. 22 Czy prawdziwe są informacje jeszcze sprzed kampanii wyborczej, że wycofał się wykonawca budowy spalarni, czy prace są wstrzymane? Jeżeli tak to z jakiego innego powodu, jeżeli ww. powód nie zostałby potwierdzony?

Główny dostawca technologii przejął zarządzanie na budowie i realizację kontraktu.

Pyt. 23 Czy władze analizowały zagrożenie ponoszenia opłat w związku z emisją CO₂ ze spalarni i decyzjami UE w tym zakresie, czy też z uwagi na moc ciepłowni unikniemy tych opłat?

Instalacja nie jest zagrożona ponoszeniem opłat w związku z emisją CO₂ z uwagi na swoją moc.